

domě. Pro nedostatek zjištění stěžovatelova vědomí o bezprávnosti nároku, jím vymáhaného, není odsuzující výrok po subjektivní stránce opodstatněn skutkovými zjištěními nalézacího soudu, spočívá na nesprávném výkladu a použití zákona co do subjektivních předpokladů zločinu, o který jde, a je proto stížen zmatkem čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., k němuž vývody stížnosti, jak již uvedeno, zřetelně poukazují.

Čís. 2020.

S hlediska Šu 1 tr. zák. nezáleží na tom, rozhodl-li se pachatel k uskutečnění zla, t. j. oné změny ve vnějším životě, jíž si z té neb oné příčiny přeje, při klidné mysli a po zralé úvaze, či v okamžitém vzplnutí pudů.

Zlý úmysl (trestnost) jest afektem vyloučen jen, dosáhl-li afekt stupně pomaření smyslů, v němž si pachatel nebyl vědom svého činu (§ 2 c) tr. zák.).

(Rozli. ze dne 17. června 1925, Zm I 278/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Praze ze dne 23. února 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonané vraždy prosté podle §§ 8, 134, 135 čís. 4 tr. zák., zločinem veřejného násilí podle Šu 81 tr. zák. a přestupkem podle §§ 2, 8, 32, 36 zbroj. pat., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

K rozpoznání, zda předsevzal pachatel určitý čin v určitém úmyslu, netřeba zvláštních odborných vědomostí a zkušeností. Jdeť při tom v podstatě o postřehnutí, zda byla tu skutečnost, která mohla býti pachateli podnětem, by přivedl určitou změnu ve vnějším životě, a o hodnotění toho, co se pak se strany pachatelovy stalo, v tom směru, zda zrodil se v jeho duši onen podnět a přiměl ho k tomu, by tuto změnu uskutečnil, případně uskutečňoval. Jaká doba uplynula od zjevení se oné skutečnosti až do úkonů pachatelových, je lhostejno. Není pochybnosti o tom, že i doba nejkratší stačí, by podnět uzrál v žádost, uskutečniti, k čemu podnět poukazuje, a v čin tuto žádost uskutečňující. Ovšem jen tehdy, není-li pachatel stížen duševními abnormalitami, pro které probíhá pochod podnětů, úvah a rozhodování se u pachatele pozvolněji než u osob jiných, duševně normálních. Takové abnormality stěžovatelovy průvodní návrh neuplatňoval a k ní nepoukazoval ani jiný výsledek hlavního přelíčení, obzvláště ne obhajoba stěžovatelova. Teprve při hlavním přelíčení hájil se stěžovatel tím, že vůbec nemířil a vypálil první ránu nazdařbůh, druhou proti K-ovi, když ho potkal v ulici. V dřívější své výpovědi, při hlavním přelíčení čtené, doznal, že vypálil rány, aby Č-ského, pokud se týče K-u zaplašil a mohl utéci. Stačila-li by dle tohoto seznání doba od okamžiku, kdy stěžovatel upozoroval bezpečnostní orgány a uvědomil si nebezpečí hrozícího mu zatčení, do doby, kdy použil zbraně k výstřelům, k pojetí úmyslu, vystřeliti na plano, zastrašiti tím bezpečnostní orgány a zajistiti si útěk, nelze důvodně pochybovati o tom, že doba nebyla příliš krátkou ani k pojetí jiného úmyslu, totiž úmyslu, použití zbraně k usmrcení bezpečnostních

orgánů a tím odstraniti překážky útěku. K opačné námitce, že ona doba (prý asi jen 5 minut) byla příliš krátkou k pojetí takového dalekosáhlého úmyslu, dospívá stížnost nesprávným názorem o podstatě zlého úmyslu. Názor ten jest zřejmým z vývodů stížnosti, zejména z věty, že obžalovaný byl pravděpodobně v takovém duševním rozpoložení, které veskrze vylučovalo klidnou mysl a rozvahu a tím i vražedný úmysl, dále z věty, že znalci měli se vysloviti o tom, zda u obžalovaného bylo lze předpokládati vražedný úmysl, či zda šlo o afekt, takový úmysl vylučující, a posléze z citace spisu Dra Wulffena »Psychologie des Verbrechers« v stati jednající o vraždě. Stížnost přehlíží, že se tato stať spisu Wulffena vztahuje k zákoníku pro říši Německou, který trestá jako vraždu úmyslné usmrcení člověka jen tehdy, bylo-li usmrcení provedeno s rozvahou (§ 211), kdežto v úmyslném usmrcení člověka, nebylo-li provedeno s rozvahou, shledává toliko zabití (§ 212). Dle čs. trestního zákona je však usmrcení člověka, vzešla-li smrt z činu, předsevzatého v úmyslu, usmrtiti toho neb jiného člověka, vždy vraždou. A zlý úmysl, tedy při zločinu vraždy úmysl usmrtiti připočítá se podle §u 1 tr. zák., bylo-li zlo, jehož úmyslné působení je dotčeným ustanovením trestního zákona stíháno, předmětem myšlenek (úvah) a rozhodnutí pachatelových buď již před tím, než se čin předsevzal, nebo teprve při tom, když se čin předsebral. Rozhodným jest jen a stačí, chtěl-li pachatel zlo (smrt jiného člověka) způsobiti a jednal-li právě za tím účelem, by je způsobil. S hlediska čs. trestního zákona nezáleží proto na tom, rozhodl-li se pachatel k uskutečnění zla, t. j. oné změny ve vnějším životě, již si z té neb z oné příčiny přeje (smrt jiné osoby), při klidné mysli a po zralé úvaze či bez takové klidné a zralé rozvahy byť i v okamžitém vzplanutí pudů, nebo, jak to stížnost nazývá, v revoltě instinktů. Že duše pachatelova při poslednější z uvedených dvou eventualit jest neklidnou, jsouc zmítána šlehy strachu, zlosti, vášně neb jiných afektů, t. j. že pachatel jednal v prudkém hnutí mysli, vzniklém z obyčejného citu lidského, které ho strhlo k zločinu, není samo o sobě než polehčující okolností při výměře trestu (§ 46 d) tr. zák.). Zlý úmysl a trestnost jest afektem vyloučen jen, dosáhl-li afekt stupně pomatení smyslů, v němž si pachatel nebyl vědom svého činu. (§ 2 písm. c) tr. zák.). Takového stupně afektu průvodní návrh neuplatňoval. Směřoval podle svého znění a podle vývodů stížnosti toliko ke zjišťování, že stěžovatel nejednal s klidnou mysli a po zralé rozvaze, popřel tedy toliko přítěžující okolnost §u 43 tr. zák. a byl proto beze všeho významu pro rozhodování o vině stěžovatelově, tak že ani příznivý pro stěžovatele výsledek průvodu nemohl na výrok porotců a konečné rozhodnutí účinkovati ve směru, stěžovateli příznivém.

Čís. 2021.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.)
»Popuzováním« (§ 14 čís. 2—4 zákona) jest působení na jiné, podle pachatelova úmyslu směřující a zároveň objektivně způsobilé k tomu, by v nich vzbuzeno bylo jisté rozhodnutí neb aspoň vyvolán jistý duševní stav, hovící cíli pachatelem sledovanému; nevyžaduje se výroku ve formě rozkazovací ani přímé výzvy.